

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa W. C. i J. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Izby Celnej w K. i Izbie Skarbowej w K.
Oddziałowi Zamiejscowemu w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 czerwca 2008 r.,

na skutek skargi powoda W. C. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 lutego 2006 r., sygn. akt I C (...),

**odrzuca skargę i nie obciąża skarżącego kosztami postępowania wszczętego
wniesieniem skargi.**

Uzasadnienie

Skarżący wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 lutego 2006 r., wydanego przez ten Sąd jako
Sąd pierwszej instancji.

Jako podstawę prawną wniesienia skargi określił art. 424¹ § 2 k.p.c., który
przewiduje szczególne przesłanki dopuszczalności skargi, m.in. od prawomocnego
orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez Sąd pierwszej
instancji. Jedną z tych pozytywnych przesłanek – wynikającą z art. 424¹ § 2 k.p.c. –
przysługiwania skargi od prawomocnego orzeczenia Sądu pierwszej instancji jest
nieskorzystanie przez strony z przysługujących im środków prawnych, ograniczone
jednak tylko do wyjątkowych wypadków (por. postanowienie SN z dnia 2 lutego 2006 r., I
CNP 4/06, OSNC 2006, Nr 6, poz. 113).

W stanie faktycznym tej sprawy nie wystąpiła jednak ustawowa przesłanka nieskorzystania przez powoda z przysługującego mu środka prawnego w postaci apelacji. Przeciwnie, sam powód wyraźnie przyznał, że wcześniej wniósł apelację od zaskarżonego obecnie skargą wyroku, która jednak, postanowieniem Sądu drugiej instancji, została prawomocnie odrzucona wskutek nieuiszczenia opłaty podstawowej przez reprezentującego powoda profesjonalnego pełnomocnika procesowego.

Taka sytuacja nie mieści się w pojęciu „nieskorzystania przez stronę z przysługującego jej środka prawnego”. Próby skarżącego rozszerzania tej przesłanki także na nieskuteczne wniesienie środka zaskarżenia i w konsekwencji brak jego merytorycznego rozpoznania w ramach kontroli instancyjnej nie można uznać za przekonującą. Powód dysponował przysługującym mu środkiem odwoławczym (apelacją) umożliwiającym kontrolę instancyjną niezgodnego z prawem – w jego ocenie – orzeczenia i skorzystał z wniesienia tego środka, choć uczynił to bezskutecznie wobec uchybienia wymogom formalnym. Okoliczność ta nie może jednak obecnie przesądzać o dopuszczalności skargi wnoszonej na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c. Nie sposób bowiem aprobować tezy, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia miałyby przysługiwać od wszelkich prawomocnych orzeczeń, a zwłaszcza wydanych przez Sąd pierwszej instancji, które uprawomocniły się w następstwie nieskutecznego wniesienia przez stronę zwyczajnego środka zaskarżenia (a więc także apelacji), np. w wyniku uchybienia terminowi do jego wniesienia czy obowiązкови należytego jego opłacenia. Jak trafnie uznał Trybunał Konstytucyjny, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie może być traktowana jako alternatywny, uzupełniający środek zaskarżenia wobec instrumentów procesowych przysługujących stronie w postępowaniu zasadniczym, a jej uprawnienia do kwestionowania zgodności prawomocnego orzeczenia z prawem nie mogą być oceniane w oderwaniu od staranności zachowania w toku postępowania instancyjnego (por. postanowienie TK z dnia 3 lipca 2007 r., sygn. SK 4/07 OTK-A 2007/7/83).

Okoliczność zatem, że powód faktycznie nie skorzystał ze skutecznego poddania zaskarżonego skargą wyroku jego merytorycznej kontroli w postępowaniu apelacyjnym nie jest równoznaczna z uznaniem, że nie skorzystał on z przysługującego mu środka zaskarżenia (bo skorzystał, choć uczynił to bezskutecznie), a zatem nie wystąpiła pozytywna przesłanka dopuszczalności skargi określona w art. 424¹ § 2 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania wszczętego wniesieniem skargi orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.